

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Диана Петрова Ковачева,
доцент по международно право и международни отношения в Института за държавата
и правото, БАН

член на жури, за заемане на академичната длъжност „доцент” по професионално
направление 3.3. Политически науки (Международни отношения), обявен от СУ „Св.
Климент Охридски” в ДВ, бр. 51/27.06.2017 г.

УВАЖАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА НАУЧНОТО ЖУРИ,

С настоящото представям становището си за монографията на гл. ас Боряна Балева Александрова “Глобализация и международни отношения”.

ОБЩИ ДАННИ

В конкурса участва един кандидат – д-р Боряна Балева Александрова, главен асистент в направление „Международни отношения” (щатен преподавател) в Катедра „Международно право и международни отношения” на Софийски университет „Св. Климент Охридски”. Автобиографията на кандидата съдържа данни за активна и последователна научна работа в областта на международните отношения, участие в международни конференции и семинари, научни проекти, както и за специализации и научно сътрудничество с университети в Германия и Унгария.

Във връзка с участието в конкурса е представен един монографичен труд със заглавие “Глобализация и международни отношения” в обем от 348 страници. Трудът включва въведение, седем части, заключителни наблюдения и библиография (21 страници). Трудът съдържа 508 бележки под линия.

Представена е и авторска справка за приносния характер на трудовете, с които кандидатства. списък на публикациите, с които участва в конкурса и автобиография.

Кандидатът участва в конкурса с 12 статии, една студия, една самостоятелна глава от книга и два научни превода, всички създадени в периода 2009 – 2017 г.

АНАЛИЗ НА ПРЕДСТАВЕНИЯ НАУЧЕН ТРУД

Най-напред бих желала да отбележа, че положеният от гл. ас. Александрова труд по събиране на информация от различни авторитетни източници, работили в областта на глобализацията, заслужава адмирации. При създаването на монографичния труд гл. ас Александрова е положила много сериозни усилия да събере и представи голяма по обем научна информация по проблемите на глобализацията.

Личи познаване на материята и свобода при представянето на събраната информация, подробната библиографска справка с трудове на български английски и немски език потвърждава този извод.

Извън тази положителна констатация могат да бъдат направени няколко критични бележки:

На първо място за мен остава неясна целта на монографичния труд. Той съдържа елементи на учебно помагало за студенти (наръчник), заради справочния подход в определени части, което се противопоставя на очакването аналитичният подход да е водещ при представяне на информацията в монографията.

Този извод основавам на включените в част четвърта “Водещи теоретици в глобализацията”, биографични данни и информация за трудовете на автори, писали по същата тема. Тази, в основата си техническа, информация може да бъде обособена в самостоятелна част в началото или края на монографията, така че в останалите части да бъде открито съдържателната част на труда. Елементи, типични за учебно помагало (наръчник) се съдържат и в отделни части с вътрешно заглавие “въвеждащи понятия” и “понятийни акценти”, които имат по-скоро технически характер. Тяхното систематично място обикновено е в началото или в края на труда.

Според мен целта на автора не е била разработката да има технически характер, а да създаде по-скоро аналитичен труд, и по тази причина смятам, че тези справочни елементи следва да бъдат реорганизирани и поднесени под различна форма на читателите.

На второ място, независимо от събраната и представена голяма по обем информация, остава неясна основната теза (тезите), която авторът следва да формулира и да защитава в подобен монографичен труд. По тази причина остават без акцент и аргументите, които следва да бъдат представени в подкрепа на евентуална теза по въпросите на глобализацията. Смятам че основният проблем в труда е липсата на фокус – представени са различни концепции и аспекти на глобализацията, без да е ясно каква връзка иска да обособи между тях авторът, защо е подбрал и представил именно тях и какви изводи би желал да изгради пред читателите. Например, в част пета, са включени три подчасти, посветени на три проявления на глобализацията. Макар да са представени подробно, това представяне не е подчинено на изрично заявена авторова теза, липсва яснота, защо именно това е изборът на автора, липсват изводи или заключения, съдържащи неговото мнение.

От друга страна, включването на Целите на хилядолетието като пример за глобално управление е добър подход, но според мен самите цели не са оценени през призмата на представянето им като подход за глобално управление, независимо от факта че трудът включва техническа информация за тяхното изпълнение. Липсва и информация за приетите през 2015 г, нови Цели за развитие на хилядолетието на ООН,

както и Плана за устойчиво развитие 2030, които заради своя актуален характер също могат да бъдат посочени като част от дебата за глобално управление, за да се очертаят тенденциите в него, евентуалната приемственост в тази посока. Авторът е направил препоръки, но липсва аргументацията за тези препоръки, която безспорно би обогатила труда.

На трето място, авторът не успява достатъчно категорично да изясни каква според него е връзката между глобализацията и международните отношения (както е озаглавена монографията), както и в контекста на кои точно международни отношения е желане да постави проблематиката на глобализацията и защо.

Относително по-краткият обем на становището на член на жури предполага по-обобщени оценки по отношение на представената за обсъждане и не предполага подробен анализ на монографичния труд.

Моята основна препоръка отчита факта, че гл. ас. Александрова е положила много сериозен труд за събиране на информация по темата за глобализацията и за това предлагам монографията да бъде преработена, така че в нея да преобладава аналитичният, а не справочният и чисто информативен подход на представяне на информацията. Налице е опит за систематизация на голяма по обем информация, но липсата на конкретни тези, на които да бъде подчинена тя не води до търсената от автора цел. Позволявам си да предложа на автора да формулира една или повече основни тези и да подчини събраната информация на тях. Този подход може да помогне за фокусиране и на заглавието на труда.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Въз основа на изложеното и предоставените документи приемам, че гл. ас Боряна Балева Александрова отговаря в пълна степен на изискванията на закона за заемане на академичната длъжност „доцент“, но трудът “Глобализация и международни отношения” не може да бъде разглеждан като хабилитационен труд, поради необходимостта да бъде преосмислен и преработен. Според мен на този етап публикацията не съдържа ясно изразени теоретични приноси и авторови твърдения, а по-скоро представя информация по различни въпроси и научни трудове, свързани с глобализацията.

Този извод не ми дава основание да изразя подкрепа за избирането на гл. ас Боряна Балева Александрова за заемането на академичната длъжност „доцент” по професионално направление 3.3. Политически науки (Международни отношения).

София, 31 октомври 2017 г.

.....
доц. д-р Диана Ковачева